

Elemente de geografia mediului înconjurător

Salut! Eu sunt Domnul **Geo** și vreau să
îți arăt cât de frumoasă poate fi învățarea on-
line, prin **Geografie**, la clasa a VII-a. Te invit să
pornim împreună pe drumul cunoașterii
Elementelor de geografia mediului înconjurător

Mediul înconjurător (fig. 1) reprezintă mediul natural transformat de om, adică umanizat (populat) și artificializat (construcția așezărilor umane, la care se adaugă activitățile economice și implicațiile acestora asupra mediului).

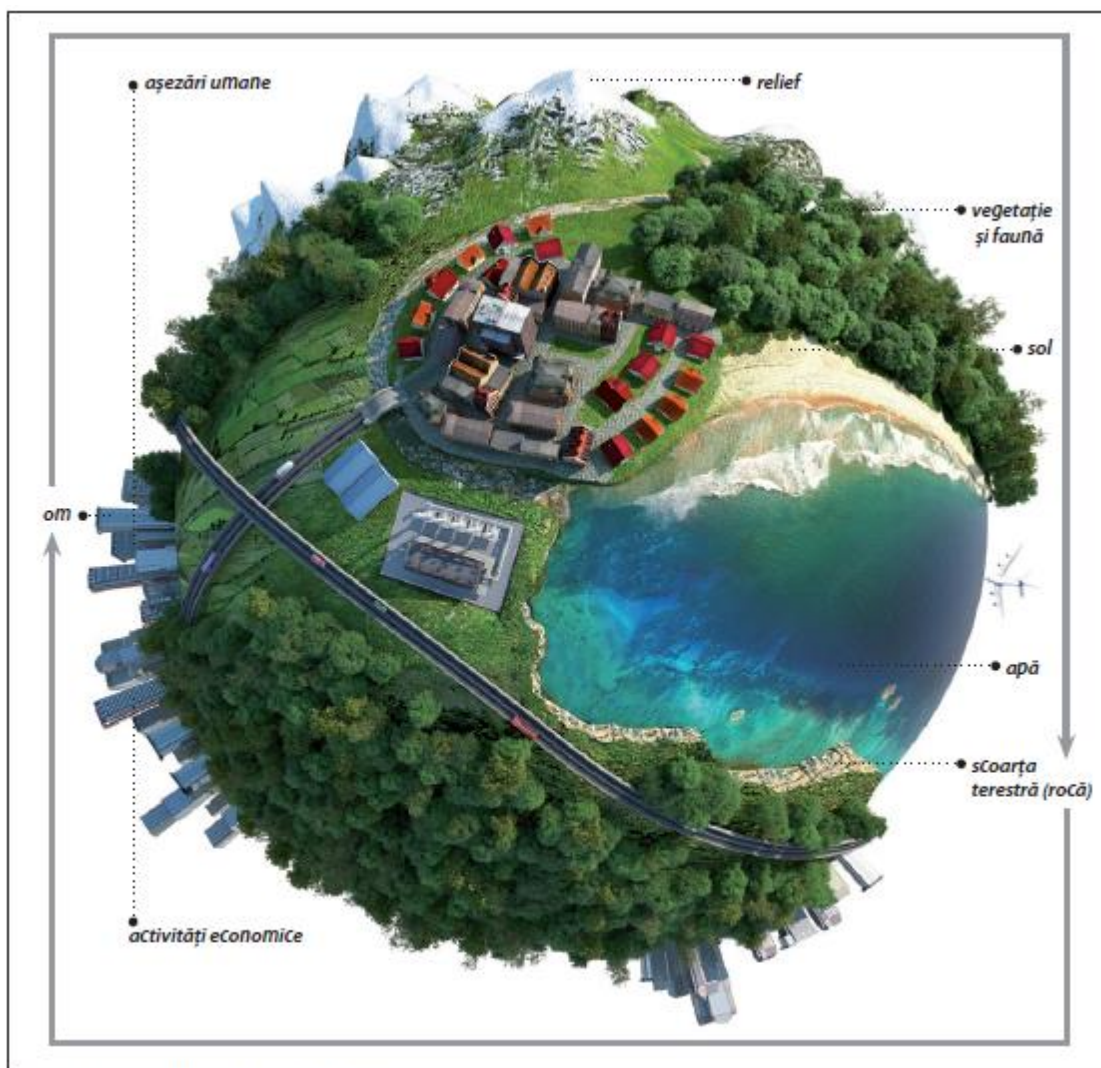

Fig. 1. Componentele mediului înconjurător

Sursa: Neacșu, 2017

COMPONENTELE MEDIULUI ÎNCONJURĂTOR ȘI RELAȚIILE DINTRE ACESTEA

1. Componentele mediului

Considerat mediul de existență al societății omenești, mediul înconjurător cuprinde două tipuri de componente:

- naturale, abiotice (aer, apă, rocă, relief, sol) și biotice (vegetația, animalele și omul);
- antropice, rezultatul existenței și activităților omului.

Componentele mediului înconjurător (naturale sau antropice) cuprind elemente cu trăsături diferite și se evidențiază prin fenomene sau procese distincte (naturale sau socio-economice). Ca urmare, mediul înconjurător este format, în fapt, din elemente, fenomene și procese naturale și antropice aflate permanent în interacțiune.

2. Relațiile dintre componentele mediului înconjurător

Între componentele mediului înconjurător se stabilesc relații de interacțiune, adică legături prin care acestea se influențează reciproc. Se pot deosebi următoarele relații fundamentale:

- ❖ relații între componentele naturale, care se diferențiază în relații abiotice (aer-apă, aer-rocă, apă-rocă, rocă-relief etc.), relații biotice (între plante, între animale, între plante și animale), relații între componentele abiotice și cele biotice (relief-vegetație, sol-vegetație etc.);
- ❖ relații între componentele antropice, de exemplu legăturile dintre populație și așezările omenești, dintre căile de comunicație și mijloacele de transport etc.;
- ❖ relații între componentele naturale și cele antropice, adică legăturile create între societatea omenească în ansamblul ei și componentele naturale care-i asigură existența și activitatea.

Relațiile om-natură sunt considerate cele mai complexe, prin caracterul pozitiv sau negativ al interacțiunilor stabilite.

DEGRADAREA MEDIULUI ÎNCONJURĂTOR, O PROBLEMĂ A LUMII CONTEMPORANE. SCHIMBĂRI GLOBALE ALE MEDIULUI

1. Degradarea mediului înconjurător

Omul are o dublă calitate: este un rezultat al evoluției naturii, dar, în aceeași măsură, este și factorul care exercită o presiune deosebită asupra mediului înconjurător, prin cel puțin două componente:

- evoluția sa numerică (populația Terrei a depășit 7,5 miliarde locuitori, din care ultimele 6 miliarde au apărut în ultimul secol și jumătate) și artificializarea mediului (extinderea spațiului urban, economic etc.);

➤ presiunea economică. Terra ca planetă (natura) s-a clădit în 4,5 miliarde de ani, însă omul poate provoca distrugeri (degradări ale mediului) mult mai rapid, depășind capacitatea naturii de a se regenera.

Modificările la nivelul fiecărei componente a mediului înconjurător generează un tip specific de degradare, respectiv:

- ❖ la nivelul scoarței terestre (alunecări de teren, prăbușiri etc.);
- ❖ climatice și hidrologice (secete, inundații, fenomene meteorologice extreme, creșterea nivelului Oceanului Planetar);
- ❖ la nivelul componentelor derivate (degradarea solului, despăduriri, deșertificări, reducerea biodiversității etc.);
- ❖ de natură antropică (toate formele de poluare).

Secetă

www.capital.ro

Alunecări de teren

www.isuprahova.ro

Inundații

www.europafm.ro

Creșterea nivelului

Oceanului Planetar

ultima-ora.ro

Despăduriri

cunoastelumea.ro

Poluare

realitatea.net

2. Schimbări globale ale mediului

Schimbările de mediu reprezintă transformări ale caracteristicilor componentelor sale și sunt generate de cauze naturale (de origine cosmică sau terestră) și antropice (intervenția omului/societății umane). În funcție de suprafața afectată, modificările pot fi locale (pe spații restrânse), regionale și globale (la scară planetară).

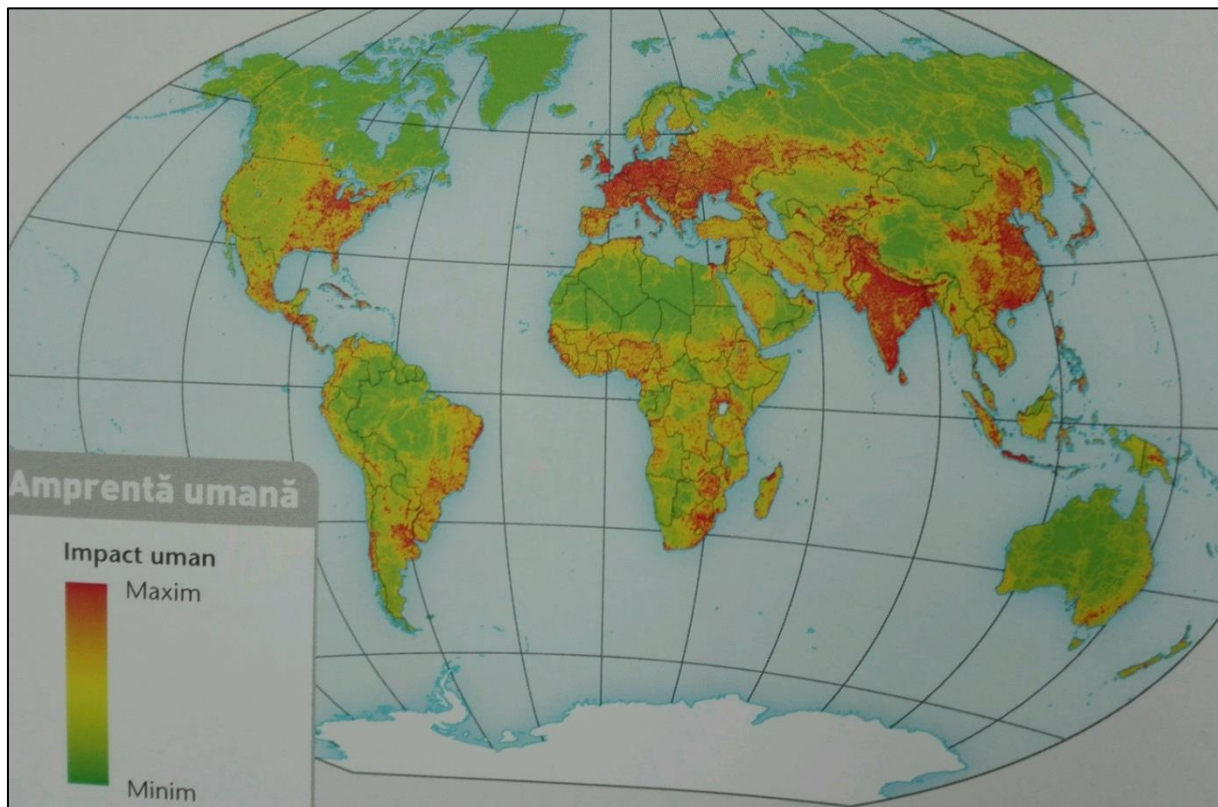
Cea mai evidentă degradare a mediului înconjurător, în prezent, o constituie *încălzirea globală*. Clima Terrei este extrem de sensibil reglată, în sute și mii de ani, și o modificare oricât de mică a temperaturii medii anuale înseamnă perturbări grave la nivelul „organismului terestru”

și declanșarea unor procese care nu mai pot fi oprite. De exemplu, temperatura corpului uman este constantă (circa 37° C). 1-2° C în plus înseamnă febră și un organism bolnav. Situația este similară în cazul planetei.

APLICĂ

➤ Activitatea umană a afectat aproape 75% din suprafața locuibilă a planetei. Numită "amprentă umană", această interferență este maximă în zonele dens populate. Analizează planiglobul de mai jos.

(sursa: Atlasul lumii pentru elevi, National Geographic, Editura Litera, 2016, pag. 28)

➤ Enumeră 3 regiuni cu impact uman maxim:

.....

➤ Ce crezi că presupune acest impact uman asupra mediului?

.....

.....

➤ Enumeră 3 acțiuni umane care afectează negativ mediul:

.....

➤ Enumeră 3 acțiuni umane care au efecte pozitive asupra mediului:

.....

❖ Crează un text, de maxim jumătate de pagină, cu tema „Mediul înconjurător” în care să se regăsească și soluțiile de la ghicitorile de mai jos:

Când în aer e poluare
Ea se apucă de epurare.
De-o tăiem șanse nu-s
Oxigen să aducă în plus.
(.....)

Când pădurea-i secerată
Dealurile spre văi se îndreaptă.
Pământul merge ca pe roate
Peste cap sunt date toate.
(.....)

După această activitate
Rămâne un câmp de cioate.
(.....)

În oraș e zgomot mare,
E un anumit tip de poluare.
(.....)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

- Urmărește planiglobul de mai jos:
- În care emisferă habitatul are un grad ridicat/critic de pierdere din cauza schimbărilor climatice?

.....

- Ce reprezintă schimbările climatice?

.....

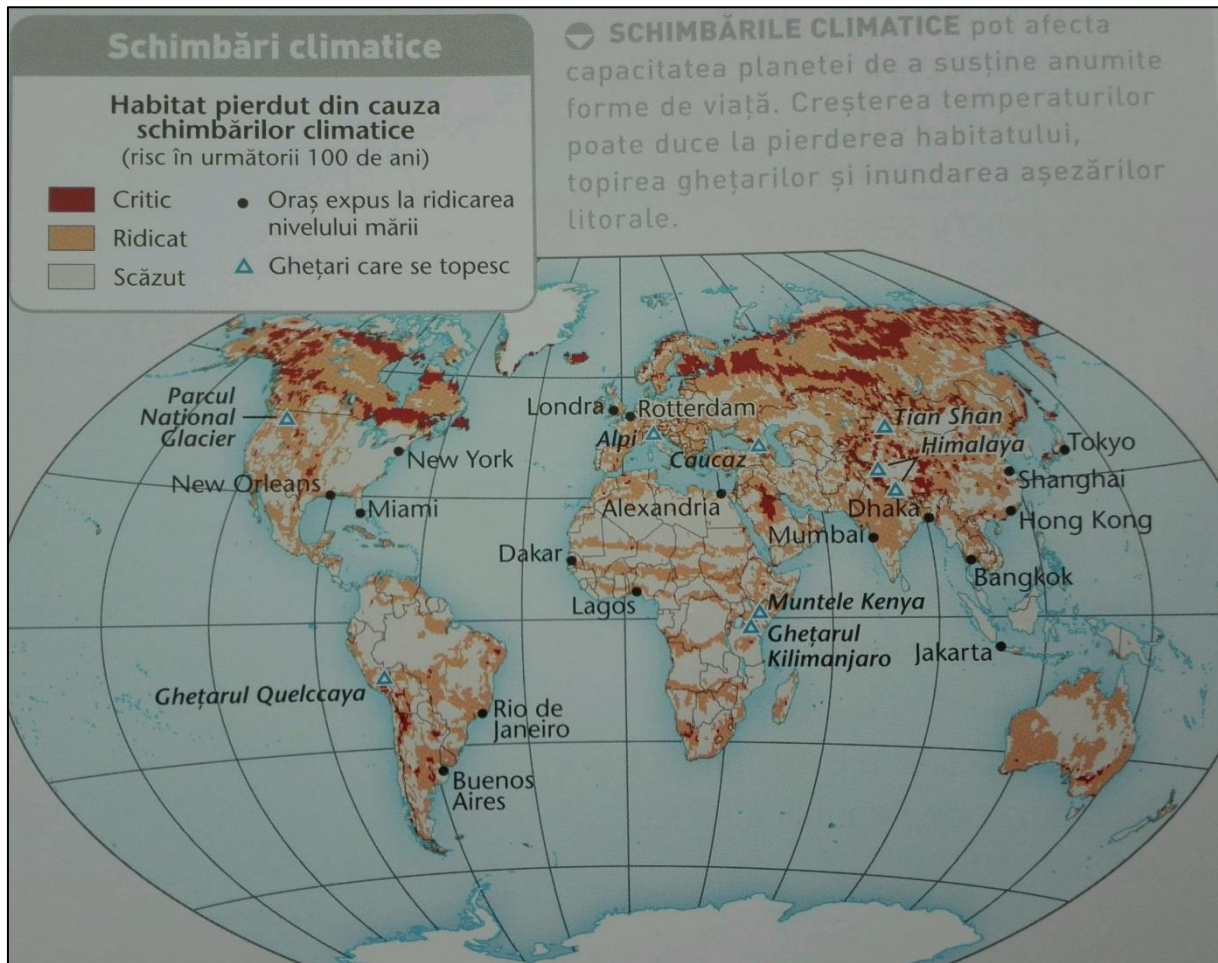
.....

- Care sunt factorii care influențează aceste schimbări climatice?

.....

.....

.....

(sursa: Atlasul lumii pentru elevi, National Geographic, Editura Litera, 2016, pag. 29)

✚ Realizează un poster în care să reprezinți minim o problemă cu care se confruntă omenirea, în ceea ce privește mediul înconjurător.

SCHIȚA LECȚIEI

Mediul înconjurător - mediul natural transformat de om, adică umanizat (populat) și artificializat.

Componentele mediului înconjurător și relațiile dintre acestea

Componentele mediului:

- naturale, abiotice (aer, apă, rocă, relief, sol) și biotice (vegetația, animalele și omul);
- antropice, rezultatul existenței și activităților omului.

Relațiile dintre componentele mediului înconjurător:

- între componentele naturale (biotice și abiotice);
- între componentele antropice;
- între componentele naturale și cele antropice.

Degradarea mediului înconjurător, o problemă a lumii contemporane. Schimbări globale ale mediului

Degradarea mediului înconjurător:

- ❖ la nivelul scoarței terestre (alunecări de teren, prăbușiri etc.);
- ❖ climatice și hidrologice (secete, inundații, fenomene meteorologice extreme, creșterea nivelului Oceanului Planetar);
- ❖ la nivelul componentelor derivate (degradarea solului, despăduriri, deșertificări, reducerea biodiversității etc.);
- ❖ de natură antropică (toate formele de poluare).

Schimbări globale ale mediului:

- transformări ale caracteristicilor componentelor sale și sunt generate de cauze naturale și antropice.

- cea mai evidentă degradare a mediului înconjurător - încălzirea globală.

EVALUARE

Subiectul I

Observă cu atenție imaginile următoare și rezolvă cerințele:

1

www.greenlane.com

2

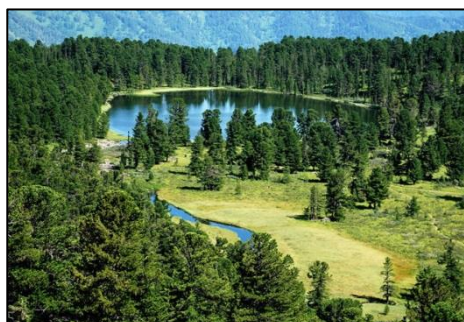
www.jurnal.md

3

www.dw.com

4

www.travel.descopera.ro

- Identifică în imaginile de mai sus (1,2,3,4) *taigaua*, *pădurea ecuatorială*, *Groenlanda*, *Sahara*
- Menționează trei criterii după care le-ai diferențiat.

7x0,4p=2,8p

Subiectul II

Citește cu atenție afirmațiile de mai jos și stabiliți dacă sunt adevărate sau false. Bifează cu un X căsuța corespunzătoare răspunsului corect.

1. Mediul antropic este un mediu natural modificat în raport cu necesitățile societății.

A

F

2. Una dintre cele mai grave amenințări la adresa mediului o reprezintă fenomenul schimbării climatice.

A

F

3. Cel mai reprezentativ gaz cu efect de seră este azotul.

A

F

4. Federația Rusă reprezintă țara cu cele mai întinse suprafețe împădurite.

A

F

5. Acțiunea prin care omul înlătură complet pădurea de pe o anumită suprafață de teren poartă numele de deșertificare.

A

F

5x0,2p=1p

Subiectul III

Completează propozițiile de mai jos cu răspunsurile corecte:

1. În Peninsula India este specific tipul de mediu .....
2. Solul face legătura între componentele biotice și cele .....
3. Componentele mediului create de către om poartă denumirea de componente .....
4. Componentele biotice din mediul înconjurător sunt plantele și .....
5. Estul Statelor Unite ale Americii, cu cel mai vechi megalopolis de pe Glob, are un mediu geografic puternic .....

5x0,5p=2,5p

Subiectul IV

Realizează o comparație între mediul *pădurii ecuatoriale* și mediul *pădurii de conifere* prezentând trei deosebiri între cele două. Acestea se pot referi la oricare dintre elementele de mai jos:

1. <i>așezarea geografică;</i>	4. <i>tipul de sol;</i>
2. <i>tipul de climă;</i>	5. <i>caracteristici ale degradării;</i>
3. <i>aspectul vegetației;</i>	6. <i>alte aspecte</i>

3x0,9=2,7p

Barem de evaluare și de notare

Nota: Se acordă 1 punct din oficiu! Se pot acorda punctaje intermediare!

I. Se acordă câte 0,4p pentru fiecare răspuns corect, astfel:

- 1-Sahara, 2- pădurea ecuatorială, 3- Groenlanda, 4- taigaua
- Sugestii: aspectul reliefului, elementele climatice, prezența/absența vegetației

7x0,4=2,8p

II. Se acordă câte 0,2p pentru fiecare răspuns corect:

1. A, 2. A, 3. F, 4. A, 5. F

5x0,2p=1p

III. Se acordă câte 0,5p pentru fiecare răspuns corect:

1. pădure tropicală,
2. abiotice,
3. antropice
4. animalele
5. antropizat

5x0,5=2,5p

IV. Se acordă câte 0,9p pentru fiecare deosebire menționată corect:

Sugestii:

- menționarea desfășurării latitudinale pentru cele două tipuri de medii, respectiv între 0° și 5° latitudine nordică și sudică pentru pădurea ecuatorială și între 40° și 60° latitudine nordică și sudică pentru pădurea de conifere,
- precizarea tipului de climă diferențiat pentru cele două medii: mediul pădurii ecuatoriale prezintă climat ecuatorial, iar mediul pădurilor de conifere cu un climat temperat,
- vegetația se deosebește prin speciile de arbori, astfel în pădurea ecuatorială întâlnim cea mai luxuriantă vegetație, cu arbori specifici precum palmierii, abanosul, arborele de cauciu, mahunul, adaptate la condițiile climatice, iar în pădurea de conifere se remarcă arbori precum bradul, pinul, laricea, zada, specifici regiunilor montane și tipului de climă caracteristic.

3x0,9p=2,7p

Se acceptă și alte răspunsuri corecte.

TOTAL: 9 puncte +1 punct oficiu!

BIBLIOGRAFIE

Atlasul lumii pentru elevi, National Geographic, Editura Litera, 2016

Ghicitori geografice, Ilinca Lucian Irinel, Alexandra Tătaru, Editura Larisa, 2020

Manual de geografie pentru cls.a VII-a, Silviu Neguț, Carmen Camelia Rădulescu, Art Klett, 2019

<https://catalog.manualedigitaleart.ro/art-g7/v1/art-g7.pdf>

<https://manuale.edu.ro/manuale/Clasa%20a%20VII-a/Geografie/U0MgQ0QgUFJFU1MgU1JM/>

<https://ultima-ora.ro/cresterea-nivelului-oceanului-planetar-se-accelereaza/>

<https://www.capital.ro/alerta-in-europa-cea-mai-grava-seceta-din-ultimii-500-de-ani-ce-tara-este-afectata.html>

<http://www.cunoastelumea.ro/cum-au-schimbat-despaduririle-fata-pamantului-in-ultimii-25-de-ani>

<https://www.europafm.ro/cod-galben-de-inundatii-pe-rauri-din-13-judete/>

http://www.isuprahova.ro/alunecari_teren.html

https://www.realitatea.net/stiri/actual/oms-poluarea-aerului-este-noul-tutun_5dcc9270406af85273d749a4